

niedziela

głos z Torunia

NR 29 (865) • J • ROK LIV • 17 VII 2011 • TORUŃ

TEMAT TYGODNIA

Moc miłości

W lipcu czcimy Najdroższą Krew Jezusa, kontemplujemy ją i adorujemy. Wielbimy tę tajemnicę i rozważamy momenty przelania Krwi, która wypłynęła siedmiokrotnie podczas obrzezania, modlitwy w Ogrójcu, biczowania, cierniem koronowania, na Drodze Krzyżowej na Kalwarię, przy ukrzyżowaniu i otwarciu boku włócznią. Ta Krew ma ogromną moc miłości, obmyła całą ludzkość z grzechów, jest źródłem nadziei i pojednania.

Misterium Męki Pańskiej i Eucharystii stało się udziałem 2. grupy męczenników II wojny światowej. Wśród 122 kandydatów na ołtarze jest 17 duchownych z diecezji chełmińskiej, w tym 10 związanych z diecezją toruńską, których sylwetki przybliżamy w tym numerze na łamach „Głosu z Torunia”. Dla nich Krew Jezusa była źródłem męstwa. Ona też jest mocą wyznawców w głoszeniu Ewangelii, co czyni Radio Maryja. Z okazji 13. Polonijnej Pielgrzymki Rodziny Radia Maryja do Amerykańskiej Częstochowy do Doylestown przypominamy to dzieło i misję słowami bp. Andrzeja Suskiego: „Dzięki tej rozgłośni Słowo Boże ma dotrzeć do człowieka, który w życiu potrzebuje nie tylko chleba, lecz nade wszystko pokarmu duszy, słoważywego, które umacnia w dobru i otwiera na dobro nieskończone, czyli samego Boga”.

W tym czasie warto znaleźć czas, by odmówić litanie do Imienia, Serca i Krwi Chrystusa, do czego zachęcał Jan XXIII. W ten sposób wyznajemy wiarę w moc Jezusa, doświadczamy jej działania i upodobnimy się do Niego.

Maria Galińska

3 lipca odbyła się 13. Polonijna Pielgrzymka Rodziny Radia Maryja do Amerykańskiej Częstochowy w Doylestown (Pensylwania), która zgromadziła ok. 2 tys. pątników ze Stanów Zjednoczonych i Kanady, m.in. z Kalifornii, Florydy, Chicago, Nowego Jorku, New Jersey, Baltimore, Bostonu, Manville, Stanford i Toronto

Beata Pieczykura

Pielgrzymka nawiązywała do zawołania papieskiego „Totus Tuus, Maryjo” i była dziękczynieniem za dar beatyfikacji Jana Pawła II, a także za Radio Maryja, Telewizję TRWAM i wszystkie dzieła tej rozgłośni. Spotkanie rozpoczęły świadectwa, a potem prezentowały się koła przyjaciół Radia Maryja działające przy parafiach Stanów Zjednoczonych i Kanady. Centralnym jej punktem była Msza św. pod przewodnictwem bp. Andrzeja Suskiego, którą celebrowali m.in. o. dr Tadeusz Rydzik – dyrektor i założyciel Radia Maryja, o. Piotr Chyła – wikariusz prowincjała Warszawskiej Prowincji Ojców Redemptorystów, o. Jan Król oraz kapłani diecezji toruńskiej – ks. kan. Wojciech Niedźwiecki –

sekretarz Biskupa Diecezjalnego, ks. kan. Wojciech Miszewski – dyrektor Biura Pielgrzymkowego Diecezji Toruńskiej, proboszcz parafii pw. św. Antoniego w Toruniu na Wrzosach i ks. dr Dariusz Żurański – dyrektor Wydziału Duszpasterskiego Kurii Diecezjalnej Toruńskiej, redaktor „Głosu z Torunia”. Byli obecni również kapłani z różnych Stanów, Kanady i Europy. Eucharystii towarzyszyły relikwie bł. Jana Pawła II.

Nawiązując w homilii do Ewangelii, bp Andrzej Suski wyjaśniał, że nie można polegać wyłącznie na własnych siłach, lecz należy powierzyć się Bogu i pozwolić się Mu prowadzić, bowiem „chrześcijaństwo nie wyrzeka się mądrości, ale wyrzeka się pychy i zarozumia-

W NUMERZE:

Męczennicy świadkowie wiary bliżej beatyfikacji – zakończenie etapu diecezjalnego procesu beatyfikacyjnego 2. grupy męczenników

Kapłańskie jubileusze

łości. Jezus stał się cichy i pokorny po to, żeby ukazać nam drogę, po jakiej mamy kroczyć”. Taką drogą prostoty, ufności, duchowego dzieciństwa szli święci, m.in. św. Teresa z Lisieux oraz bł. Jan Paweł II. Dlatego dziś wielbimy Boga za świętość jego życia. Pamiętamy, jak niestrudzenie głosił Ewangelię i sam żył według jej zaleceń; pokazywał, że świętość jest możliwa i jest dla wszystkich. W tym miejscu Ksiądz Biskup przywołał słowa błogosławionego, że świętość jest wysoką miarą zwyczajnego życia chrześcijańskiego, tłumaczył, że Papież Polak był i pozostał przewodnikiem na tej drodze poprzez katechezy środowowe, dokumenty

dokończenie na str. VIII

Mszy św. przewodniczy ks. Damian Wysocki

Święto w parafii

Grudziądz

W bazylice pw. św. Mikołaja w Grudziądzu 26 czerwca neoprezbiter Damian Wysocki odprawił Mszę św. Zgromadzonych na czele z ks. inf. Tadeuszem Nowickim oraz wicerektorem Wyższego Seminarium Duchownego ks. dr. Marcinem Staniszkowskim powitał proboszcz ks. kan. Dariusz Kunicki. Homilię wygłosił ks. inf. Tadeusz Nowicki i wielokrotnie wymienił imię ks. Damiana, który odbywał praktykę diakonańską w bazylice. Ksiądz Infułat powitał go w gronie braci kapłańskich z nadzieją, że sprostą wszystkim zadaniom, które wiążą się z kapłaństwem, a także życzył mu wielu łask Bożych i nieustannej opieki Matki Bożej Łaskawej.

Uroczystość ubogacał miejscowy chór kościelny i schola parafialna z udziałem instrumentów smyczkowych pod kier. Piotra Jezierskiego. Po Eucharystii grupy i osoby indywidualne złożyły ks. Damianowi życzenia.

Zenon Zaremba

Świadek wiary

Grudziądz

29 czerwca w parafii Świętych Apostołów Piotra i Pawła na Lotnisku w Grudziądzu obchodzono odpust. Świątynię wypełnili wierni, goście oraz tradycyjnie kapłani dekanatów grudziądzkich. Uroczystą Mszę św. sprawował proboszcz parafii w Grzywnie ks. kan. Wiesław Rocznik, który wygłosił homilię. Koncelebrantami byli kapłani pochodzący z parafii na Lotnisku – ks. Wojciech Badach i ks. Przemysław Bolewski. Oprawę liturgiczną przygotowały wspólnoty parafialne. Uroczystości poprzedziło czuwanie modlitwne przed Najświętszym Sakramentem z racji rocznicy święceń kapłańskich Benedykta XVI.

W homilii kaznodzieja nawiązał do beatyfikacji Jana Pawła II i 60-lecia święceń kapłańskich następcy św. Piotra. Ks. kan. Wiesław Rocznik odwołał się do patronów parafii. Mówił, jak wiele ksiądz proboszcz zrobił w kościele i jak świątynia pięknie na chwałę Bożą.

Po Mszy św. odmówiono Litanię do Świętych Apostołów Piotra i Pawła, po czym uformowała się procesja z Jezusem ukrytym w Najświętszym Sakramencie. Było to świadectwo wiary i miłości do Boga oraz parafii.

Na zakończenie dziekan dekanatu Grudziądz II ks. prał. Henryk Kujaczyński złożył życzenia imieninowe proboszczowi parafii Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Grudziądzu ks. kan. Piotrowi Neumannowi. Życzył błogosławieństwa Bożego, sił i zdrowia oraz opieki Matki Bożej. Nie zabrakło też życzeń i kwiatów z darem modlitwy od wspólnot parafialnych.

Maria Szczesna

„Samarytanin” poświęcony

W uroczystość Wniebowstąpienia Pańskiego biskup toruński Andrzej Suski dokonał poświęcenia Parafialnego Ośrodka Pomocy „Samarytanin” przy Diecezjalnym Sanktuarium Miłosierdzia Bożego w Toruniu. W ośrodku będą się mieścić poradnie: psychologiczna, do walki z rakiem, rehabilitacyjna, uzależnień oraz parafialny oddział Caritas i ognisko wychowawcze. Od września domem będą zawiadywały siostry ze Zgromadzenia Matki Bożej Miłosierdzia.

SAM

Bp Andrzej Suski podczas obrzędu poświęcenia

Chór moskiewskiej archikatedry łacińskiej w Polsce

W dniach 21-31 lipca na zaproszenie kustosa sanktuarium Miłosierdzia Bożego w Toruniu ks. prał. Stanisława Majewskiego będzie przebywać w Polsce Chór Archikatedry Łacińskiej pw. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny w Moskwie. Inicjatorem tego przedsięwzięcia jest dyrygent chóru parafialnego dr hab. Czesław Grajewski, profesor Uniwersytetu kard. Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Organizację wizyty wzięli na siebie chórzyci oraz członkowie i sympatycy Stowarzyszenia Muzyki Sakralnej im. Giovanniego da Palestriny.

Rosjanie odwiedzą oprócz Torunia m.in. Warszawę, Gdańsk, Częstochowę, Gniezno i Kraków. W tym czasie chór pod dyktando Ludmiły Mesnikovich zaprezentuje się podczas Mszy św.: w Toruniu (23 lipca), Warszawie (24 lipca) i Krakowie (27 lipca).

Ostatnie dni chórzyci przeznaczą na odpoczynek w Tatrach.

Zespół powstał w sierpniu 2008 r. W jego skład wchodzi ludzi różnych zawodów i wyznań, których łączy wspólne zainteresowania i twórcza pasja. Zespół śpiewa w archikatedrze podczas niedzielnych i świątecznych Mszy św., głównych uroczystości katedralnych, a także prowadzi działalność koncertową. W repertuarze znajdują się utwory kompozytorów od renesansu do współczesności. Chór wykonuje przede wszystkim rosyjską muzykę sakralną ze szczególnym uwzględnieniem twórczości kompozytorów współczesnych; ma także na swoim koncie prawykonania dużej liczby kompozycji współczesnych twórców.

Chórzyci mają możliwość pogłębiania swojej wiedzy muzycznej i doskonalenia praktyki wykonawczej w trakcie warsztatów muzycznych

Chór Archikatedry Łacińskiej pw. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny w Moskwie, w środku dyrygent Ludmiła Mesnikovich

nych prowadzonych przez znakomitych europejskich specjalistów z zakresu wykonawstwa muzyki kościelnej. W październiku 2010 r. chór odbył pielgrzymkę do Rzymu, podczas której śpiewał w czasie Mszy św. i koncertował w kościo-

łach Wiecznego Miasta. Dał także koncert w Muzeach Watykańskich w ramach festiwalu „Che ce di Bello? Incontri tra uomini, arti e culture” oraz śpiewał podczas audycji generalnej Benedykta XVI na placu św. Piotra.

Bernard Czajkowski

Z Czerniewic do Zambii

Toruń

W dniach 17-19 czerwca w Wojewódzkim Ośrodku Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Toruniu-Czerniewicach odbyły się kolejne rekolekcje dla osób uzależnionych od picia alkoholu, członków ich rodzin i innych osób związanych z ruchem abstynenckim. Rekolekcje te zorganizowali Irena i Janusz Kłamanowie, poprowadził je ks. Piotr Rutkowski, proboszcz parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa w Otłoczynie. Na program rekolekcji pt. „Komunia z Bogiem źródłem i owocem trzeźwości” złożyły się: konferencje, nabożeństwa (codzienna Msza św., Droga Krzyżowa, Koronka do Miłosierdzia Bożego) i spotkania, w których trakcie uczestnicy mogli swobodnie podzielić się swoimi przeżyciami, problemami i oczekiwaniami. Tradycyjnie już na zakończenie odbyło się spotkanie pt. „Jestem wdzięczny Bogu i bratu za... i do widzenia”. Było ono okazją do tego, aby uczestnicy opowiedzieli o przeżyciach rekolekcyjnych oraz o tym, jak Bóg przeprowadził ich z nałogu do abstynencji.

Piątkowej Eucharystii przewodniczył bp Józef Szamocki. Nawiązując do przypadających tego dnia czytań mszalnych, podkreślił, że „molem” i „rdzą” zagrażającymi skarbowi, jakim jest nasze życie, mogą być m.in. używki. Są one złodziejami, które zabierają uzależnionemu rodzinę, przyjaciół, pracę, dobytek, doprowadzając go do życiowego bankructwa. – Rozpoczynacie rekolekcje, aby spotkać Jezusa – powiedział Biskup Józef. – Tylko On może uchronić was od tego bankructwa, ostatecznej przegranej. Z Nim utracone skarby można jeszcze odzyskać. Jak to zrobić? Odpowiedzią niech będzie przykład Apostołów; oni poszli za Jezusem, postawili na Niego.

Biskup Józef zachęcił zebranych, aby trwali w grupach Anonimowych Alkoholików. Uczestnicy rekolekcji ufundowali i zanieśli w procesji dar – kielich i patenę. Biskup Józef podziękował za naczynia liturgiczne i poinformował o ich przeznaczeniu. Trafia one do Zambii. Wywodzący się z naszej diecezji ks. Wojciech Łapczyński, misjonarz w tym kraju, otrzymał zadanie zor-

MARCIN KLAMAN

Eucharystii przewodniczył bp Józef Szamocki

ganizowania nowej parafii. Pobyt w Polsce jest dla niego okazją do zebrania wszelkiego wyposażenia potrzebnego na powstającej placówce. – Mieliśmy zakupić dla niego naczynia liturgiczne – powiedział Ksiądz Biskup. – Pan Jezus za waszym pośrednictwem zatroszczył się o tę sprawę.

Tomasz Strużanowski

Radosne spotkanie

Toruń

„Z bł. Janem Pawłem II otworzmy serca Chrystusowi i bliźniemu” – pod takim hasłem przygotowaliśmy i bawiliśmy się na 3. festynie rodzinnym w parafii Matki Bożej Królowej Polski na Rubinkowie I, który odbył się 19 czerwca. To spotkanie było możliwe przede wszystkim dzięki darczyńcom, sponsorom z wielu firm, a także naszym parafianom, którzy w tym roku bardzo aktywnie włączyli się w organizację festynu. Były to dary pieniężne i materialne. Pomocy finansowej udzieliła gmina Toruń w ramach wspierania inicjatyw lokalnych. Podobnie jak w ubiegłym roku, festyn prowadziła Katarzyna Lens. Oprawę muzyczną zapewniał zespół muzyczny „Duet” z Torunia. Atrakcją dla dzieci, jak co roku, były pokazy Państwowej Straży Pożarnej, której zastęp prowadził naukę strzelania strumieniem wody do celu. Na stanowisku Straży Miejskiej dzieci uczyły się zasad bezpieczeństwa. Przez cały czas trwania festynu ogromnym powodzeniem cieszyło się bezpłatne znakowanie rowerów przez policję.

Konkursy biblijny oraz dotyczący życia bł. Jana Pawła II prowadził proboszcz ks. prał. Kazimierz Piastowski oraz siostry urszulanek – Elżbieta i Anna. Obok sceny odbywały się konkursy sportowo-zręcznościowe prowadzone pod kie-

runkiem Marka Kociuby i Edmunda Koczorowskiego. Cały czas trwał konkurs plastyczny dla dzieci, który został rozstrzygnięty na zakończenie festynu.

Jedną z wielu atrakcji był niezwykle żywiołowy taniec wykonany przez Marinę Dombrowską do utworu Michaela Jacksona. Dzieci cały czas oblegały dmuchane zjeżdżalnie, trampoliny oraz stoisko malowania twarzy.

Funkcjonowały stoiska gastronomiczne obsługiwane przez członków wspólnot parafialnych. Można było zjeść grochówkę, karkówkę, skrzydełka i kiełbasę z grilla, chleb ze smalcem i ogórkiem kiszonym

oraz ciasto domowego wypieku. Można było też napić się kawy i herbaty lub zimnych napoi albo rozkoszować się lodami. Istniała możliwość skorzystania z oferty stoiska z pamiątkami, biżuterią artystyczną oraz książkami. Stoisko ze swoimi pracami miała także Pracownia Terapii Zajęciowej Fundacji im. Brata Alberta. Nad zdrowiem uczestników czuwała pielęgniarka pani Danuta.

Ogromnym powodzeniem cieszyła się loteria fantowa i nie pozostał żaden z 800 przygotowanych losów. Mimo przejściowej niepogody uczestnicy cierpliwie dotrwali do końca festynu, wtedy bowiem wylo-

sowano nagrody główne – rower i pralkę turystyczną. Nagrody te ufundowały 2 rodziny z naszej parafii. Otwartość, hojność i wrażliwość serc w myśl tegorocznego hasła dały się odczuć w geście ufundowania przez naszą parafiankę 25 nagród do loterii. Losowanie dodatkowe ze sceny odbyło się na zakończenie festynu. Tradycyjnie już aktywnie włączył się Zarząd Spółdzielni Mieszkaniowej Rubinkowo przez osobisty udział prezesa Zdzisława Zakrzewskiego, który był fundatorem nagród do loterii fantowej. Godna podkreślenia była obecność władz miasta Torunia w osobach wiceprezydentów Ludwika Szuby i Zbigniewa Rasielskiego, którzy znani są z życzliwości i dokonań dla naszej wspólnoty parafialnej.

Beneficjentami tego przedsięwzięcia są najmłodsi z naszej parafii i cały dochód został przeznaczony na sfinansowanie letniego wypoczynku dzieci z najuboższych rodzin. Wyjazd organizowany jest przez siostry urszulanek.

W podziękowaniu za wrażliwość serca i gest miłości w niedzielę 11 września o godz. 12.30 w naszym kościele zostanie odprawiona Msza św. dziękczynna w intencji wszystkich dobroczyńców festynu. Zapraszamy.

Ksiądz Proboszcz i wspólnota parafii Matki Bożej Królowej Polski w Toruniu

Festyn był czasem radości i wspólnej zabawy

PIOTR RUTKOWSKI

24 maja podczas Mszy św. w bazylice katedralnej w Pelplinie został zakończony etap diecezjalny (krajowy) procesu beatyfikacyjnego 2. grupy męczenników II wojny światowej. Następnym etapem procesu będzie przekazanie dokumentacji do Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych w Rzymie. Wśród 122 kandydatów na ołtarze jest 17 duchownych z diecezji chełmińskiej, w tym 10 związanych z utworzoną w wyniku jej podziału w 1992 r. diecezją toruńską

Ks. Jan Hamerski.
Modlił się za oprawców

Ks. Jan Lesiński.
Zginął w obronie czystości i godności

MĘCZENNICZY ŚWIADKOWIE

Wojciech Wielgoszewski

Uroczystą Eucharystię kończącą krajowy proces beatyfikacyjny sprawowali ordynariusz pelpliński bp Jan Bernard Szłaga, biskup pomocniczy Piotr Krupa oraz liczni kapłani. Obecni byli postulatorzy z 7 polskich diecezji i 12 zgromadzeń zakonnych związanych z kandydatami na ołtarze. „Prosimy w tej uroczystości – powiedział we wprowadzeniu bp Krupa – aby kandydaci męczennicy dostąpili chwały ołtarzy, podobnie jak niedawno Jan Paweł II”. Homilię wygłosił ks. dr Dariusz Drajek, mianowany postulatorem procesu beatyfikacyjnego na drugim, rzymskim jego etapie. Zauważył, że wśród różnych form uczczenia bohaterów wiary proces beatyfikacyjny jest „twórczą formą” oddania im czci. Przypominał, że celem procesu było udokumentowanie życia kandydatów na ołtarze: ich wypowiedzi, źródła pisanych, tego, co dla nich było ważne, oraz ustalenie okoliczności ich śmierci. Po homilii nastąpił obrzęd zamknięcia procesu. Wprowadzenia dokonał ks. dr Wiesław Mazurowski, postulator generalny procesu na etapie krajowym, który przypominał najważniejsze fakty procesowe. Na zakończenie Mszy św. biskup pelpliński Jan Bernard Szłaga wyraził wdzięczność wszystkim pracującym w „dziale promocji męczenników”, a zebrane dokumenty nazwał przykładem

„pracowitości i staranności” Trybunału na rzecz męczenników: „sług wiary i ołtarza, świadków wiary, którzy ginęli z nienawiści do wiary”. Wyraził nadzieję, że etap rzymski zakończy się w ciągu 3 lat.

Pierwsza uroczysta sesja Pelplińskiego Trybunału Kanonizacyjnego odbyła się 29 września 1994 r. Początkowo planowano, aby 17 męczenników z diecezji pelplińskiej włączyć do procesu 108 męczenników, których beatyfikował Jan Paweł II w Warszawie

Za cenę własnego życia heroicznie nieśli Chrystusowe orędzie nadziei w dramatycznym okresie wojny i okupacji. Trzeba, abyśmy pamiętali o tym historycznym zasiewie słowa i świadectwa Jan Paweł II, Pelplin, 6 czerwca 1999 r.

13 czerwca 1999 r. Z różnych przyczyn to się nie udało, stąd dochodzenie w ich sprawie wymagało dalszego oddzielnego postępowania. Z czasem okazało się, że inne diecezje i wspólnoty zakonne także mają kandydatów do wyniesienia na ołtarze, którzy z różnych względów nie zostali uwzględnieni w pierwszym procesie. Biskupi tych diecezji i przełożeni zgromadzeń zakonnych zdecydowali o ich dołączeniu do

procesu prowadzonego przez diecezję pelplińską, na co Konferencja Episkopatu Polski wyraziła zgodę podczas 310. zebrania plenarnego 15 marca 2001 r. Lista wszystkich kandydatów do chwały męczeństwa liczyła 122 nazwiska osób świeckich i duchownych, na czele z ks. prał. Antonim Henrykiem Szumanem. Wszyscy zginęli z rąk niemieckich okupantów.

„Wszystkich kandydatów łączyła miłość do Chrystusa i do drugiego człowieka. Sądzę, że to jest fundament, który ich łączy” – mówił ks. dr Wiesław Mazurowski w październiku 2010 r. podczas spotkania postulatorów diecezjalnych i zgromadzeń zakonnych w domu rekolekcyjnym diecezji łódzkiej w Porszewicach. „Przejawiało się to w różnych aspektach – zauważył ks. postulator generalny. – U niektórych było to budownictwo sakralne, u innych opieka nad ubogimi czy praca naukowa. Można by powołać się na św. Pawła: «Różne są dary łaski, lecz ten sam Duch; różne też są rodzaje posługiwania, ale jeden Pan; różne są wreszcie działania, lecz ten sam Bóg, sprawca wszystkiego we wszystkich. Wszystkim zaś objawia się Duch dla [wspólnego] dobra» (1 Kor 12, 4-6)”. Odnosząc się do wątku męczeństwa, ks. dr Mazurowski przypominał, że pierwotnie słowo „męczennik” (odpowiednik łacińskiego „martyr”) znaczyło – „świadek” (po greku

„martyr”). „Jezus Chrystus mówił o apostołach, którzy mieli świadczyć o Jego zmartwychwstaniu. Męczennicy choć zostali zgładzeni, świadczą o tym, że Bóg jest, że jest Miłością”.

Powyższe myśli o pomnażaniu charyzmatów otrzymanych od Boga i męczeństwie jako świadectwie miłości do Chrystusa można zilustrować na przykładzie księży związanych z diecezją toruńską.

Ks. Stefan Radtke

Jako wikariusz pracował m.in. w Chełmży i Papowie Biskupim, a w 1938 r. został proboszczem w Rożentalu k. Lubawy, przedtem zasłużył się jako budowniczy kościoła w Małym Kacku blisko Gdyni. Gdy w Sachsenhausen stanął przed szansą uwolnienia na prośbę parafian, spytany przez władze obozu, czym się zajmuje, zamiast udzielić oczekiwanej odpowiedzi: „robotnik”, rzekł, że jest księdzem katolickim. Za to, że nie utajnił swojego kapłaństwa, zatrzymano go w lagrze. Zmarł wskutek wyczerpania 29 października 1940 r.

Ks. Antoni Henryk Szuman

Urodził się w Toruniu w domu o silnych tradycjach patriotycznych, uczył się w toruńskim gimnazjum. Był m.in. proboszczem w Trzebczu i Nawrze W 1920 r. założył w Toruniu sierociniec dla bezdomnych dzie-

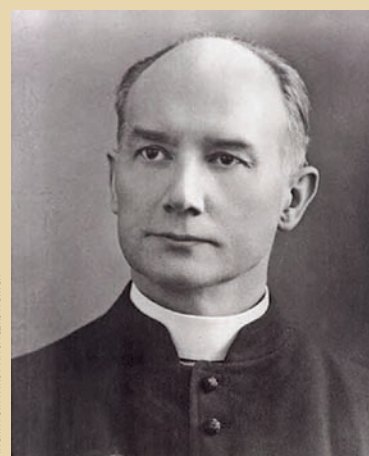
Ks. Józef Mańkowski.
Do końca służył parafianom

Ks. Stefan Radtke.
Nie zaparł się kapłaństwa

Ks. Piotr Sosnowski. Do końca strzegł
tajemnicy spowiedzi

Ks. Antoni H. Szuman.
Opiekun sierot

WIARY BLIŻEJ BEATYFIKACJI

ci i sierot wojennych. Był liderem ruchu abstynenckiego w diecezji. Zginął 2 października 1939 r. wraz z kilkoma mieszkańcami Fordonu, gdzie zastępował aresztowanego proboszcza. Przed rozstrzelaniem pobłogosławił współtowarzyszy niedoli i zawołał: „Niech żyje Polska”, „Chrystus Król jest z nami”.

Ks. Józef Roskwitalski

Absolwent gimnazjum w Brodnicy, później uczony, autor rozpraw filozoficznych, zanim został rektorem Wyższego Seminarium Duchownego w Pelplinie, pracował jako nauczyciel religii oraz propedeutyki filozofii w grudziądzkich gimnazjach – męskim klasycznym i żeńskim. Jako wybitny pedagog i moderator Sodalitji Mariańskiej wywarł znaczny wpływ na kształtowanie się osobowości młodych ludzi. Jesienią 1939 r. mimo ostrzeżeń ludzi dobrej woli nie opuścił Pelplina; tym samym podzielił los kapłanów stolicy diecezji rozstrzelanych 20 października na terenie koszar w Tczewie.

Ks. Piotr Sosnowski

Urodzony w Bielczynach k. Chełmży, miejscu pobytu bl. Juty, autor poczytnych książek o tematyce maryjnej, miał szczególny dar otwierania ludzi na Boga, a jako przyjaciel i mentor przyszłego błogosławionego, ks. Stefana Wincentego Frelichowskiego, utwierdził go w kapłańskim powołaniu. W noc przed rozstrzelaniem 27 października 1939 r. w zbiorowej egzekucji w Rudzkim Moście spo-

wiadał więźniów w swojej celi. Gdy wykopano doły śmierci, gestapowiec kierujący akcją zażądał od księdza ujawnienia tajemnicy spowiedzi. Ten odrzekł: „Spowiedź usta pieczętuje”. Oprawcy strzelili w serce i w oczy.

Ks. Jan Hamerski

Wieloletni proboszcz Wtelna i dziekan fordoński, charyzmatyczny kapłan, ceniony spowiednik, rodzinie związany z Toruniem, jest patronem Diecezjalnego Dzieła Powołań i Diecezjalnego Ośrodka Powołań w Toruniu. Dwukrotnie stawał w obliczu śmierci. Za pierwszym razem głośno się modlił słowami Chrystusa: „Boże, odpuść im, bo nie wiedzą, co czynią”. Uwolniony, nie opuścił swojej parafii. Zginął w nocy 6 października 1939 r. w Lesie Tryszczyńskim zakatowany kolbami karabinów.

Ks. Paweł Prabucki

Proboszcz w Gostkowie i dziekan bierzętowski, zaangażowany w akcję misyjną i działania Akcji Katolickiej w diecezji, posługę duszpasterską doskonale łączył z modernizacją swojej wsi parafialnej. Zmarł tak jak dwaj jego bracia kapłani w Dachau; on jako ostatni – 30 sierpnia 1942 r.

Ks. Józef Mańkowski

Uczeń gimnazjów w Grudziądzu i Chełmnie, autor monografii o grudziądzkiej farze, przez kilka lat wikariusz w parafii Świętego Krzyża w Grudziądzu, dał się poznać jako

gorliwy duszpasterz młodzieży. Gdy został proboszczem w Nowej Cerkwi k. Chojnic, w parafii składającej się w jednej trzeciej z Niemców, dbał o dobry kontakt ze swoimi niemieckimi parafianami, kazania wygłaszał po polsku i niemiecku. Jako kapelan WP walczył w kampanii wrześniowej. Po klęsce mimo ostrzeżeń wrócił do swojej parafii, gdzie został aresztowany i mimo wstawiennictwa miejscowych Niemców – rozstrzelany w „Dolinie Śmierci” k. Chojnic 9 listopada 1939 r.

Ks. Franciszek Nogalski

Urodzony w Wąbrzeźnie w 1911 r., absolwent tamtejszego gimnazjum, wikary w Raciążu blisko Tucholi, dla ocalenia Polaków skazanych na śmierć z powodu pożaru zabudowań niemieckiego właściciela wziął na siebie winę; za podjęcie takiej próby ocalenia innych został rozstrzelany jako pierwszy w Rudzkim Moście 24 października 1939 r.

Ks. Jan Lesiński

Urodzony w 1908 r. w Słupiu (ówczesna parafia Gruta), absolwent gimnazjum w Grudziądzu, tamże 1939 r. był wikariuszem w parafii pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa. Zginął 7 lutego 1940 r. jako „pierwsza krwawa ofiara męczeńska w Stutthofie”, gdy „bronił (...) swojej czystości i człowieczeństwa”. Jego współwięzień ks. Wojciech Gajdus wspominał: „Wieczorna nasza modlitwa kończyła się tego dnia słowami prośby: «Janie Lesiński,

modł się za nami»” (por. „Nr 20998 opowiada”, Kraków 1962).

Bernard Jaruszewski

Urodzony w 1916 r. w Toruniu, absolwent Gimnazjum im. Mikołaja Kopernika, kleryk piątego kursu w Wyższym Seminarium Duchownym w Pelplinie. Wzorowy alumn, poważny, skupiony, był postrzegany jako człowiek modlitwy. Wybuch wojny uniemożliwił mu ukończenie seminarium i kapłaństwo. Aresztowany jesienią 1943 r. zmarł z wycieńczenia 11 lutego 1945 r. w obozie Mauthausen-Gusen dobitny zatrzykiem fenolu. Był jedną z ostatnich ofiar niemieckiego lagru.

28 października 2009 r. na toruńskiej Barbarce w 70. rocznicę przeprowadzanych tam przez Niemców zbiorowych kaźni bp Andrzej Suski w słowie do uczestników Eucharystii sprawowanej w intencji pomordowanych nawiązał do słów: „A kto by chciał mi służyć, niech idzie za Mną, a gdzie Ja jestem, tam będzie i mój sługa. A jeśli kto Mi służy, uczci go mój Ojciec” (J 12, 24-26). „W obrazie umierającego ziarna – powiedział Biskup Toruński – widział więc Jezus i siebie, i tych, którzy się do niego przyłączają”. Módlmy się o rychłą beatyfikację kapłanów, którzy najpierw siali ziarno wiary w parafiach naszej diecezji (żyją jeszcze świadkowie ich posługi!), a później, świadcząc o Chrystusie aż po męczeńską śmierć, sami stali się ewangelicznym ziarnem. □

Bractwo Matki Bożej Nieustającej Pomocy

Jednym z przejawów rozwijającego się kultu Matki Bożej Nieustającej Pomocy było utworzenie stowarzyszenia, które gromadziło czcicieli maryjnych. Otrzymało ono nazwę Bractwo Matki Bożej Nieustającej Pomocy. Pierwsze z nich zostało ustanowione przez Piusa IX w 1871 r. przy kościele Najświętszego Odkupiciela i św. Alfonsa w Rzymie. Ponieważ bractwo chciano zakładać także w innych miejscach, gdzie rozwijał się kult Matki Bożej Nieustającej Pomocy, dlatego ten sam papież wyniósł w 1876 r. bractwo do rangi arcybractwa z władzą wcielania (agregowania) oddziałów bractw powstających w różnych miejscach świata do arcybractwa rzymskiego. Jednocześnie powstającym bractwom nadano prawo uczestniczenia w przywilejach, łaskach i odpustach arcybractwa.

Liczba bractw dynamicznie rosła. W 1916 r. liczba agregowanych bractw wynosiła ponad 1100. Do lat 60., kiedy to przypadał szczyt rozwoju bractw, powstało ich na całym świecie ponad 4 tys. W Polsce do 1948 r. założono 46 oddziałów bractwa, z czego 30 zostało oficjalnie zgłoszonych i odnotowanych w księgach arcybractwa w Rzymie.

Początki bractwa w Toruniu są nierozdzielnie związane z pojawieniem się obrazu Matki Bożej Nieustającej Pomocy w tym mieście, a dokładnie na jego przedmieściach. Uroczyste wprowadzenie ikony, które miało miejsce 17 czerwca 1928 r. do tymczasowej kaplicy na Bielanych, było jednocześnie dniem inauguracji bractwa. W krótkim okresie czasu zapisało się do niego ok. 2 tys. osób.

W 1936 r. redemptorysta o. Ludwik Frąś, który opiekował się bractwem w Toruniu, założył na wzór amerykański Straż Honorową Matki Bożej Nieustającej Pomocy. Był to nowy impuls w historii i działalności także bractwa. Miesiąc później wspomniany ojciec wydał specjalną książeczkę pt. „Straż Honorowa MBNP”. Wkrótce do Straży należało już przeszło 700 osób – byli

Podczas poświęcenia sztandaru Straży Honorowej Matki Bożej Nieustającej Pomocy (1938 r.)

to w znacznej mierze członkowie bractwa.

Ważne wydarzenie miało miejsce 9 października 1938 r., kiedy to w kaplicy na Bielanych odbyło się uroczyste poświęcenie sztandaru Straży Honorowej. Widniał na nim, oczywiście, wizerunek Matki Bożej Nieustającej Pomocy. Nie przypadkowo sztandar wykonały siostry pasterki (z domu zakonne go w Pniewitem). W zgromadzeniu tym, za sprawą jego założycielki bł. Marii Karłowskiej i jej znajomościom z o. Bernardem Łubieńskim, był bardzo intensywny kult Matki Bożej Nieustającej Pomocy. Na poświęcenie sztandaru zostały zaproszone stowarzyszenia katolickie z Torunia, m.in.: Sodalicje Mariańskie, III Zakon, Bractwo Matek Chrześcijańskich, Bractwo Trójcy Świętej. Na uroczystości pojawiło się 15 sztandarów innych organizacji. Poświęcenia dokonał prowincjał o. Franciszek Marcinek, kazanie wygłosił opiekun Straży o. Karol Szrant. Było to więc znaczne wydarzenie religijne, które na początku 1939 r. zostało opisane

w wydawanym przez redemptorystów w Tuchowie miesięczniku „Chorągiew Maryi”.

Obydwie wspomniane organizacje gromadziły osoby świeckie, którym bliski był kult maryjny w znaku Nieustającej Pomocy oraz duchowość redemptorystów. Członkowie tych grup wyrażali swoją przynależność przede wszystkim poprzez uczestnictwo w nabożeństwach ku czci Matki Bożej oraz podejmowaniu regularnej modlitwy w tygodniu przed obrazem Matki Bożej Nieustającej Pomocy. Bractwo skupione wokół sztandaru brało udział w różnych uroczystościach i wydarzeniach kościelnych, np. w procesjach Bożego Ciała, pielgrzymkach na Jasną Górę. Odwołajmy się do jednego przykładu: Straż Honorowa ze sztandarem uczestniczyła w konsekracji biskupa pomocniczego diecezji chełmińskiej Bernarda Czaplińskiego, która miała miejsce w Toruniu w bazylice Świętych Janów 4 kwietnia 1948 r.

Poza tym członkowie omawianych organizacji zaangażowani byli od okresu międzywojenne-

go w udzielanie pomocy ubogim, chorym oraz pozbawionym opieki dzieciom. Wiemy, że redemptoryści podejmowali apostołat pośród dzieci toruńskich przedmieść, np. Wrzosów czy Kozackich Gór, tak więc pojawiła się przestrzeń posługi dla czcicieli Matki Bożej Nieustającej Pomocy.

Działania obydwu grup gromadzących świeckich przerwała wojna. Wznowiły one swoją obecność w toruńskim ośrodku kultu maryjnego w sierpniu 1946 r. Na podstawie statystyki sporządzonej przez samych redemptorystów na koniec 1946 r. wiemy, że bractwo liczyło 311 osób, natomiast Straż – 402 członków. Wkrótce toruńskie organizacje maryjne podzieliły los innych organizacji katolickich, gdyż na skutek działań władz państwowych musiano je oficjalnie rozwiązać pod koniec 1949 r. Tak zakończyła się ciekawa karta z dziejów kultu Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Toruniu, która dodajmy nie znalazła, jak do tej pory, swojej kontynuacji w obecnych latach.

Waldemar Rozynkowski

Srebrny jubileusz kapłaństwa

Pokornie proszę o Miłosierdzie Boże w roku jubileuszowym – tymi słowami ks. kan. Wojciech Raszkowski rozpoczął Mszę św. w parafii pw. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny w Toruniu. 26 czerwca przeżywaliśmy uroczystość srebrnego jubileuszu kapłaństwa naszego Księdza Proboszcza. W asyście kapłanów dekanatu Toruń IV, zaproszonych gości i członków wspólnoty parafialnej dostojny Jubilat dziękował za lata posługi kapłańskiej w różnych strukturach Kościoła chełmińskiego, a od 1992 r. w diecezji toruńskiej.

Wojciech Raszkowski święcenia kapłańskie przyjął 17 maja 1986 r. w bazylice katedralnej w Pelplinie z rąk bp. Mariana Przykuckiego. Pracował jako wikariusz w parafii Żukowo, następnie pełnił funkcję notariusza w Kurii Biskupiej w Pelplinie. Po utworzeniu diecezji

toruńskiej 25 marca 1992 r. został mianowany kanclerzem Kurii Diecezjalnej Toruńskiej. W latach 2001-2004 sprawował urząd proboszcza w parafii pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Chełmnie. 31 lipca 2004 r. został mianowany proboszczem wspólnoty parafialnej pw. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny na toruńskich Stawkach.

Podczas homilii ks. Zbigniew Wanat zwrócił się tymi słowami do Jubilata: „Chcemy Ci z serca życzyć wszelkich łask od Chrystusa Jedyne i Wiecznego Kapłana, kapłaństwa pełnego Bożej mocy i Bożej radości. Kapłaństwa, które – jak mówi Benedykt XVI – ma czerpać z przykładu św. Pawła – niezwykle wzoru miłości do Chrystusa, gorliwości w głoszeniu Ewangelii i w oddaniu wspólnoty, całkowicie utożsamiającego się ze swoją posługą. Łaskę i radość

Ks. kan. Wojciech Raszkowski dziękuje Bogu za dar kapłaństwa

takiego kapłaństwa niech Ci wyprasa Niepokalana Maryja, Matka kapłanów”. Owocem jubileuszu, jak podkreśla Ksiądz Proboszcz,

ma być wspólne dzieło dokończenia tynkowania elewacji kościoła parafialnego.

Joanna Fojt

Rocznica święceń kapłańskich

Wkościele pw. św. Józefa Oblubieńca w Grudziądzu 14 czerwca obchodzone 14. rocznicę święceń kapłańskich. Na Mszę św. przybyło 7 księży z rocznika 1997, którzy służą Kościołowi, pracując w Kurii Diecezjalnej Toruńskiej, pełniąc obowiązki wykładowców na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Mikołaja Kopernika oraz w Wyższej Szkole

le Kultury Społecznej i Medialnej w Toruniu. Kilku kapłanów spełnia posługę duszpasterską jako proboszczowie.

Słowo powitania skierował ks. kan. Józef Lipski, który wyraził radość z goszczenia w murach świątyni tylu zacnych kapłanów. Oprawę liturgiczną Mszy św. przygotowali ministranci przy współudziale młodzieży działającej w parafii. W homilii wikariusz ks. Wiesław podkreślił szczególną godność posługi kapłańskiej, którą można zrozumieć jedynie w aspekcie całkowitego ofiarowania się Bogu. Przywołał słowa ks. Jana Twardowskiego, który własnego kapłaństwa się boi, własnego kapłaństwa się lęka, przed kapłaństwem w proch pada i przed kapłaństwem klęka. Kapłan zastępuje Chrystusa, dlatego został obdarzony szczególną łaską i darami, aby dążyć do doskonałości. Na tej drodze Chrystusowego kapłaństwa należy przyoblec szatę świętości i przepasać się pasem czystości za św. Janem Chryzostosem, by uczynić swe serce ołtarzem ofiarnym. Modlitwy i ofiary duchowe wier-

Kapłani obchodzący 14. rocznicę święceń kapłańskich podczas spotkania w Grudziądzu

nych wspomagają kapłanów w ich drodze sakramentalnej posługi.

Na zakończenie Mszy św. delegacje dzieci, młodzieży oazowej, liturgicznej służby ołtarza, chóru parafialnego, bractw i stowarzyszeń parafialnych złożyli kapłanom

życzenia i wręczyli kwiaty. W imieniu kapłanów słowa podziękowania skierował ks. Mariusz Malinowski, wyrażając wdzięczność ks. kan. Józefowi i wszystkim za życzliwość, oraz prosił o modlitwę w intencji kapłanów. Ks. Wiesław Michalewicz

głos z Torunia
niedziela

Ks. dr Dariusz Żurański
(redaktor odpowiedzialny)
współpraca: Joanna Kruczyńska
ul. Łazienna 18, 87-100 Toruń
tel. (56) 622-35-30 w. 39
fax (56) 621-09-02
e-mail: torun@niedziela.pl
Dyżury: od poniedziałku do piątku
w godz. 9-13
Redakcja częstochowska:
Beata Pieczykura
tel. (34) 369-43-38

GŁOS PROWADZĄCY DO CHRYSTUSA

dokończenie ze str. I

apostolskie, homilie i wizyty apostolskie do krajów na całym świecie, a dla Polaków szczególne znaczenie mają przesłania pielgrzymek do Ojczyzny. Stąd Biskup Andrzej przypomniał hasła i przesłania tych wizyt, które uczyły, jak korzystać z wolności i pamiętać o wielkiej godności człowieka.

Jan Paweł II nauczał, że Ewangelia przynosi odpowiedź zasadniczą na wszystkie pytania i wątpliwości ludzkiego serca. Wzywał więc do życia bez lęku, przekraczania progów nadziei i przyjęcia wskazań Dobrej Nowiny. To było celem nowej ewangelizacji, o której tak wiele mówił Papież Polak, pokazując znaczenie katolickich środków przekazu społecznego. W tym duchu kaznodzieja przytoczył wypowiedź Ojca Świętego: „Codziennie dziękuję Bogu, że w Polsce jest takie radio, że jest Radio Maryja”, i zachęcał, by te słowa powtarzać również dziś. Czyniąc to, Biskup Andrzej podkreślił ważną rolę, jaką spełnia Radio Maryja, które trwa w nauce Apostołów i we wspólnocie, na łamaniu chleba i modlitwie. Wskazał te 4 filary życia Kościoła, które realizują się poprzez transmitowanie katechezy Ojca Świętego, biskupów, kapłanów; rozmowy, dyskusje, wymianę myśli i inne rozmowy (każda rozmowa, nawet niedokończona, jednoczy ludzi – mówił Ksiądz Biskup. – Jest mostem zarzucanym od człowieka

do człowieka, aby na nim się spotkać. Dopóki ze sobą rozmawiamy, jesteśmy razem, jesteśmy zdolni do porozumienia); codzienną transmisję Mszy św., która przemienia życie; różne formy modlitwy i uświęcania nimi czasu. Radio Maryja uczy modlitwy, wprowadza w nią, odsłania jej piękno i czyni z niej potrzebę serca.

Na zakończenie homilii kaznodzieja dziękował Bogu, że Radio Maryja służy Kościołowi i wiernym w Polsce i na świecie. Nazwał je wielką amboną, liczną rodziną, poszerzoną przestrzenią Wieczernika, codzienną szkołą modlitwy. – I z tymi duchowymi darami dociera do polskich domów w kraju i poza granicami. Dla wielu jest nicią łączącą z ojczystym krajem, rodzinną mową i kulturą, z tym, co Polskę stanowi. Dlatego, siostry i bracia, jesteśmy tu dzisiaj na tej uroczystej Eucharystii, by dziękować dobremu Bogu za dar beatyfikacji Jana Pawła II, razem z nim, tak jak zwykł on to czynić, dziękować Bogu za Radio Maryja. Mamy świadomość, że z nami trwają w tym dziękczynieniu liczni rodacy, których serdecznie pozdrawiamy, niech nas jednoczy wspólne uwielbienie Boga wyrażane słowami Apostoła: „Temu, który mocą działającą w nas może uczynić więcej nieskończenie, niż prosimy czy rozumiemy, Jemu chwała

w Kościele i Chrystusie po wszystkie pokolenia wieków” (por. Ef 3, 20) – wołał Biskup Andrzej.

Radosnym momentem pielgrzymki było uhonorowanie inż. Andrzeja Ryczka papieskim odznaczeniem „Pro Ecclesia et Pontifice”. Odznaczenie to przyznał Benedykt XVI na wniosek bp. Andrzeja Suskiego jako wyraz uznania zasług dla Kościoła. Wręczył je Biskup Toruński. Laureat, dziękując za zauważenie swojej pracy i talentu, powiedział, że to wyróżnienie nie byłoby możliwe bez udziału wiernych, ich zaangażowania i troski.

Na zakończenie Mszy św. o. dr Tadeusz Rydzik mówił o tendencji tworzenia Kościoła liberalnego. Zauważając to zagrożenie, zaproponował potężną modlitwę, jak powiedział – krucjatę modlitwy w Polsce, i oddanie się Matce Bożej. Poinformował także, że akt oddania często ponawia się na antenie, a w siedzibie radia – codziennie. Po tym wprowadzeniu zebrani odmówili akt oddania się Matce Bożej.

Ponieważ uroczystość kończyła się według polskiego czasu ok. godz. 21, pątnicy stanęli do Apelu Jasnogórskiego. Rozważania poprowadził o. dr Józef Olczak OSPPE – prowincjał Ojców Paulinów w Ameryce. Wszystkim zgromadzonym, także przy odbiornikach i telewizorach na całym świecie, którzy kochają Boga, Kościół i Oj-

Radio Maryja trwa w nauce Apostołów i we wspólnocie, na łamaniu chleba i na modlitwie

ZDJEŃ: KATARZYNA CEGIELSKA

Inż. Andrzej Ryzek przyjmuje odznaczenie „Pro Ecclesia et Pontifice” z rąk bp. Andrzeja Suskiego

Inż. Andrzej Ryzek

Urodził się w Toruniu. Obecnie mieszka w New Jersey. Skończył studia na Wydziale Architektury Politechniki w Gdańsku. Pracował w Powiatowej Pracowni Urbanistycznej w Grudziądzu. Był generalnym projektantem w Biurze Projektów Handlu i Wystaw w Nowym Jorku. W Toruniu założył i prowadził Miejską Pracownię Urbanistyczną, która opracowywała śmiałe projekty urbanistyczne w ramach strategii rozwoju miasta. Wspecjalizował się w architekturze sakralnej. Tworzy formy trójwymiarowe. Jego dzieła to m.in.: ołtarz papieski na toruńskim lotnisku przygotowany na wizytę Jana Pawła II, wystrój kościoła św. Antoniego w Toruniu, projekt i realizacja wnętrza kościoła pw. św. Józefa w Grudziądzu, projekt aranżacyjny prezbiterium kościoła Świętego Ducha w Grudziądzu, wnętrze kaplicy w Wyższym Seminarium Duchownym w Toruniu, kościół bł. ks. Stefana Wincentego Frelichowskiego i świątynia w kompleksie Centrum Polonia in Tertio Millennio w Toruniu oraz na ziemi amerykańskiej. Jest laureatem nagrody im. ks. Janusza Pasierba.

czynną, relikwiami bł. Jana Pawła II błogosławił biskup toruński Andrzej Suski.

Pielgrzymka była świętem jedności, dziękczynieniem za głos, który prowadzi do Chrystusa i Jego Matki, a także okazją do wspólnej modlitwy oraz spotkania z ojcami redemptorystami posługującymi w Radiu Maryja i Telewizji TRWAM.

Beata Pieczykura

